

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Η ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΠΡΟ ΕΝΟΣ ΑΙΩΝΟΣ

Β'.
 Κοσμική κίνησις άρχισε στας Αθήνας μετά την ανακήρυξι των εις πρωτεύουσαν του Κράτους και την εγκατάστασιν του Όθωνος και της ακολουθίας του σ' αυτάς. Συγχρόνως έκαμε την εμφάνισίν του και το πρώτο θεοϊκό κοσμικό κέντρο, το όποιον ιδρύθη έξω από την πόλιν, στην άρχη της Ιεράς όδοϋ, από τους Βασιλεϋς και ονομάσθη, λόγω μερικόν δέντρων που ύπηρχαν εκεί, «Τό πρώσινο δέντρο».

Στό «πρώσινο δέντρο» που εσώζετο, χοροί θίμοι και νά διατηρή την παλιή του δοξα, μέχρι του 1860, εισηχθη γιά πρώτη φορά στην Έλλάδα ή μύρια, Στο αυτό κέντρο, το όποιο δεν ήταν τίποτε περισσότερο από ένα συνοικιακό καφενείο, έδίνοντο από τους Βασιλεϋς άξιωματικούς, που έφεραν μαζί τους από την πατρίδα τους και τά μουσικά τους όργανα, σινταλίες, στις όποιες την κυρίαρχη θέσι είχε ή μουσική του Ροσσίνι, ό όποιος άπήλαυε την εποχή εκείνη μεγάλης δημοτικότητας. Τις μουσικές αυτές σινταλίες, στις όποιες οι Βασιλεϋοί όργανοί τους προσκαλούνταν και πολλούς Αθηναίους, έτιμούσε και ό βασιλεϋς Όθων, ό όποιος ίδιούσχηε πεζός τό από τά Ανάκτορα μέχρι της άρχης της Ιεράς όδοϋ διάστημα, γιατί ήταν άδύνατο νά περάση αμάξι τόν δρόμο, λόγω τού ότι ήταν γεμάτος από χαντάκια.

Τό περί όύ λόγος καφενείο είχε και κήπο, υπό τά φυλλώματα των ψωραλέων μουριών του όποιον πολύ συχνά όργανώνοντο διασκευές, κατά τις όποιες οι Βασιλεϋοί, υπό τους ήχους της μακρής των όρχήστρας και προς γεννηών έκλληξιν των Έλλήνων, έχόρευαν με κέφι και ζωηρότητα ευρωπαϊκού χορού. Ένοείται ότι γυναίκες από τις Έλληνίδες δεν έσύνζαυαν στους χορούς αυτούς, γιατί έθεροβόντο άνήλικοι. Μερικά μάματα σατυρικά παραστήματα έκαυτηρίσαν δριμύτατα τό πρωξικότημα μερικόν συζύγων, οι όποιοι είχαν τό θάρρος νά όδηγήσουν τις γυναίκες τους, όχι γιά νά λάβουν μέρος, άλλ' απλά γιά νά παρακολουθήσουν «τους άρχσιους έκείνους χορούς, εις τους όποιους ό άνήρ περιέσφιγγεν εις τάς άγκάλας του την γυναίκα και περιστρέφετο ως δαίμονιον».

Η έξέγερσις κατά τόν ευρωπαϊκόν χορόν λαξετάθη επί πολύ. Αυτό τούλάχιστον άποδεικνύει ή κυκλοφορία σατυρικού ποιήματος με τόν τίτλο «Κόρδακες» λίγες μέρες πρό του γάμου του Όθωνος, διά του όποιου έξεωρήζοντο οι Αθηναίοι νά μη προσέλθουν στό χορό που όργάνωσε επί τη ενκαιρία των έπιζευμένων γάμων του βασιλέως στό σπίτι του ό κόμισ 'Αρμανσπεργ. Είνε καθήκον παντός Έλληνος, ήταν τό πνεύμα του ποιήματος, νά μη προσέρχεται σέ έσπερίδες, όπου τόσο άσκιμοι χοροί χορεύονταν.

Πώς ή άρχόντισσις των Αθηνών έπήγαυαν στις κοσμικές των συγκεντρώσεις; Έπειδή οι δρόμοι της πόλεως ήταν γεμάτοι λάσπες, που πολλές φορές έφταναν ως τό γόνατο του περιπατητού, αμάξια δε δεν ύπηρχαν τότε στην Αθήνα παρά έλάχιστα, ή μόν πού ενκατάστατες από τις Ατιθίδες έπήγαυαν καβαλλικόντας γάιδουρακία, ή δε μη δυνάμενες ν' άνταποκριθούν στην πολιτέλεια της γαίδουροκαβαλλαρίας, έκβαλλίλικευαν στην πλάτη μερικόν Μαιζέτων άχθοφόρων, οι όποιοι άνελεμβαναν άντι μιάς πεντάρας νά σέ μεταφέρουν από τό σπίτι σου ως τό μέρος που ήθελες νά

γίνε τώρα ό πιο δημοφής άπ' τους Ανθρώπους...
 Μά ήταν Ανθρώπος τώρα και ό Λανσελότος...
 Και σαν τέτοιος, ξεχασε, από θεώη πάλι βουλή, την πρώτη, τη μυριόχρονη και υπεράνθρωπη άγάτη του... Δίχως καν νά ύποψιάζεται την άξια του δαχτυλιδιού που φόραγε, χασιμοιήθηκε σαν κοινός θνητός που ήταν τώρα... Σφύριξε ξένοιυστα κι' αμέριμνα έναν άδιάφορο σκοπό ενός άγνωστου τραγουδιού... Και τραβήξε μπροστά γιά της μοίρας του τά πετρομμένα, εθιμός κι' ανάλαφρος, σαν τά χρυσά του νεύτα...
 Δεν έννοιωσε καθόλου σ' ανθρώπινα αυτιά του τόν ύπερφυσικό τόν θόνη, και της ψυχής τόν σπαραγμό, της άθάνατης άγαπημένης του... Της «Κυράς της Λίμνης» που βογγολόγαγε, νύχτα και μέρα, γιά τόν σκληρό χαμό του...
 Και πήρε άργά-άργά τόν δρόμο της μοίρας του. Και τραβήξε νά βρη την άγάτη και τόν θάνατο, όπως τού είχε προφητέψει ή νεράιδα της λίμνης... Την άγάτη τη γλυκειά και τόν θάνατο τόν σκοτεινό κι' άδυσώπητο...

μεταθής, κρημασιμένον στις πλάτες τους. Ό τρόπος αυτός της μεταφοράς ονομάζεται «καλλικούσας». Έπειδή όμως ύπήρχαν και άνθρωποι που ελογόριαζαν κι' αυτή την πεντάρα άκόμη, διεκινδύνευαν αυτοί τη μετάβασι τους τη νύχτα στα φιλικά τους σπίτια, φορούντες οι μόν άντρες μπότες άπάνω από τά παπούτσια τους, ή δε γυναίκες τά παλιά λυσιχένια στιβάλια των συζύγων τους και των αδελφών τους «Διά την εισέτι έντελώς έλλειψιν άμαξών εν Έλλάδι — νύς πληροφροει χρονογράφος της εποχής — αι κυρία πολλάκις έπορεύοντο εις τάς νυκτερινάς του 'Αρμανσπεργ συνναστροφάς ή άπ' αυτών έπέστρεφον εν πλήρει στολή χοροϋ, επί των λεπτών πεδύλων μακρά φέρονσα ύποδήματα των άνδρών των, υπό μέγα αλεξιερόχιον στεγαζόμενα και επί πώλου όνου όχούμενα». Φαίνεται όμως ότι ή γαίδουροκαβαλλαρία αυτή δεν ήταν άπληραγμένη κινδύνων. Ό Άλέξανδρος Ραγκωθής αναφέρει στα 'Απομνημονεύματα' του ότι «ό στρατηγός Church, έπιστρέφων εκ μιάς συνναστροφής άμέ μετά τό μεσονύκτιον, έκειδη φανός τότε (1835) έτι η άγνοστον σκευός εν Αθήναις, ή δε σελήνη ειχεν ήδη σέβσει τό ίδιόν της, έπεσε μετά του ίππου του, ως ό αρχαίος Κούρτιος, εις χείνον στόμυον ύδραγωγείου και έφ' ίκανόν υπό την γην έπληρήθη, πριν ή άνέστη αθής την εις τό ύπαυθρον άνοδο».

Η άμαξα την εποχή εκείνη, άν δεν ήταν άγνωστον πράγμα, πάντως όμως άπετέλει είδος άφράστον πολιτείας. «Τό φέρεσθαι επί της άμάξης — έγραφε ή «Έπίς» του Λεβιδή — εινε εις την Έλλάδα, διά την πενιν των κατοίκων, προνόμιον, ούτως ειπείν, των ξένων διπλωματιών και των ξένων κρητών — έννοους τους Βασιλεϋς — ούτως έννοούν τό πτωχόν Έλληνικόν ταμίον».

Χαρακτηριστικόν εινε και τό έξής γεγονός. Την εποχή εκείνη (1839) διεδόθη ότι ή κυρία που θα παρουσιάζοντο στό Παλάτι, έπρόκειτο νά φέρουν πολιτελή φορέματα άπολήγοντα σέ μακρές σούρες. Μόλις έγινε γνωστό τό πράγμα, άμέσως άρχισε νά σχολιάζεται δυσμενέστατα από όλους, ή δε έφημερίδες άμέρισσας επιθετικώτατα άφθρα τους κατά της «τοιούτης επιδημίας, ως άντιβαίνουσες εις την ήθικην και τάς άρχάς των Έλλήνων». Μεταφέρουν μερικά χαρακτηριστικά σημεια από τό πολύστολην άφθρον της έφημερίδος «Αθηναίς, που δημοσίευσσε στό φύλο της 11 Ιανουαριου 1839: «Διαδίδεται — έγραφε μεταξύ των άλλων — ότι αι κυρία αι παρουσιαζόμενα εις την Αδλήν, μέλλον νά φοροϋν εις τό έξής τόν μακρόν έκείνον επενδύτην, φουστάνια, τά όποια ως λείψανα του μεσαιώνος συνηθίζουν άνόρητ νά φοροϋν αι κυρία, όποτε παρουσιάζονται εις τάς Αδλάς της Έδρώσης κατά τάς έπισήμους τελετάς. Είμεθα περιεργοι νά ιδωμεν τίνι τρόπω θα οικονομήσουν τά συρτοφούστανα αυτά αι κυρία της πόλεως μας, άφοϋ γνωστον τυγχάνει ότι εινε τόσοσ άμάξας έχει ή πόλις μας, ώστε πάσα μία κυρία νά έχη την άμαξάν της, καθώς ουτε τόσο πλούτη εις τους Έλληνας εινε, ώστε δι' ένα χορόν νά πληρώνουν μόνον εις τάς άμάξας

Ό κ. Θ. Συναϊνός.
 (Σκίτσο του κ. Αιτανιάδη).

τρια και τέσσαρα τάλληρα».

Θ. Ν. ΣΥΝΑΙΝΟΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

ΜΙΑ ΑΜΙΜΗΤΗ ΑΝΔΡΟΦΟΡΑ

Μεταξύ των πιο χαριτωμένων γιά τη σύνταξί τους έγγραφων του παλιού χωροϋ, εινε κι' ή παρακάτω αναφορά ενός δημοδισακάλου εξ Αρφαρών της Μισσηνίας, προς τόν Εισαγγελέα Καλαμών, σοφισμένη εις τά άρχια της εκεί Εισαγγελίας. Απολαύσατέ την:

Κύριε Εισαγγελεύ!
 Χθές περι λύχνων άφράς έξήληθον προς περιπαστον. Αγνωστοι έπετέθησαν κατ' έμαντού καταθραύσαντες μου την κεφαλήν.

Φεύ κ. Εισαγγελεύ. «Όταν ήκουσα τό κραύ επί της λιής κεφαλής ειπον κατ' έμαντόν "Ω διδάσκαλε! Νύν εισαι εντεαθη και μετ' όλοι άπέχρεσαι εις τάς αιωνίους μονάς».

Κύριε Εισαγγελεύ,

Πρός διαστολήν και περιστολήν, σύλληψην και άνακαλύψην των εν λόγω κακούργων, παρακαλώ ίνα διατάξητε τόν Σεβαστόν Έπίσκοπον και έκδώση άφοριστικόν, όποτε άσφαλώς θα εύρεθώσι.

Τά μάλλα επειθεστάτος.

Ό Διδάσκαλος
 Α. Κ....

'Εν Αρφαρά τή 25 'Ιουλίου 18....».